

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

05. veebruar 2019 nr 1-3/19/205

Ervita turbatootmisala mäeeraldise maavara kaevandamise keskkonnavalda muutmise

I. ASJAOLUD

Aktsiaselts PRELVEX (registrikood 10347224, aadress: Tehnika tänav 3, Türi linn, Türi vald, 72213 Järva maakond) esitas 15.06.2018 Keskkonnaametile Ervita turbatootmisala kaevandamisloa nr KMIN-078 muutmise taotluse (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 20.06.2018 dokumendina nr 12-2/18/10469).

Aktsiaselts PRELVEX taotleb Ervita turbatootmisala mäeeraldise kaevandamisloa nr KMIN-078 kehtivusaja pikendamist 30 aasta võrra ning mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piiride ning maavara koguste korrigeerimist. Ervita turbatootmisala kaevandamisluba on antud Keskkonnaministeeriumi kantsleri 30.06.2005 käskkirjaga nr 803. Kaevandamisluba kehtib kuni 18.11.2019. Ervita turbatootmisala asub Järva maakonnas Järva vallas Ervita külas riigile kuuluvatel katastriüksustel Turba (katastritunnus 31402:002:1342, registriosa nr 1103836), Turbaraba (katastritunnus 31402:002:1341, registriosa nr 1103836) ja Turbavälja (katastritunnus 31402:002:1343, registriosa nr 1103836) Endla turbamaardlas (registrikaardi nr 0219). Riigivaravalitseja on Keskkonnaministeerium ning volitatud asutus Maa-amet. Maardla põhimaavaraks on turvas. Maavara kasutusalaadeks on aiandus ja energeetika. Ervita turbatootmisala mäeeraldise pindala on 72,91 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 103,54 ha. Taotletav loa kehtivusaeg on kuni 17.11.2049.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 20.06.2018 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt.

Seisuga 01.01.2019 oli mäeeraldisega seotud vähelagunenud turba aktiivne tarbevaru 167,909 tuh t, millest kaevandatav 141,909 tuh t.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades *MaaPS* erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) 5. peatükki, arvestades *MaaPS* erisusi.

Kaevandamisloa muutmise taotlus on 27.08.2018 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 27.08.2018 kirjaga nr 12-2/18/10469-6 kaevandamisloa muutmise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest *KeÜS* § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Avalikustamise käigus huvitatuid isikuid ei lisandunud.

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jätab kaevandamisloa muutmise taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnanahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet saatis 03.10.2018 kirjaga nr 12-2/18/10469-9 kaevandamisloa muutmise taotluse, taotluse kohta tehtava otsuse ja loa eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele.

Järva Vallavolikogu nõustus 22.11.2018 otsusega nr 65 Ervita turbatootmisala mäeeraldise kaevandamisloa nr KMIN-078 muutmisega.

Keskkonnaamet saatis 11.12.2018 kirjaga nr 12-2/18/10469-14 maavara kaevandamise loa muutmise taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks maavarade komisjonile.

Maavarade komisjon nõustus 14.01.2019. aasta koosoleku protokollilise otsusega nr 19-9 Ervita turbatootmisala mäeeraldise kaevandamisloa nr KMIN-078 muutmisega.

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 12.12.2018 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks kaevandamisloa muutmise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid kahe nädala jooksul ei laekunud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis kaevandamisloa muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnanahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis Aktsiaseltsilt PRELVEX 12.12.2018 kirjaga nr 12-2/18/10469-15 arvamust või vastuväiteid kaevandamisloa muutmise eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Aktsiaselts PRELVEX tähtaja jooksul ei vastanud.

II. KAALUTLUSED

2.1. Õiguslik alus

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 1 esitab taotleja kaevandamisloa saamiseks kaevandamisloa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 6 ja 7 saadab loa andja kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele ja maavarade komisjonile, kes teatavad oma arvamus kirjalikult.

MaaPS § 67 lõike 1 kohaselt kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks, kuid mitte rohkem kui MaaPS § 60 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaja võrra.

Keskkonnaministri 23.01.2017 määruse nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ § 6 lõike 3 punkti 2 kohaselt kui luba muudetakse, sealhulgas mäeeraldist laiendatakse, kantakse loa vormile taotluses märgitud maavara kogus, millest on lahutatud kuni loa andmise kuupäevale eelneva kvartali lõpuni kaevandatud maavara kogus.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanjuhtimissüsteemi seaduses (edaspidi *KeHJS*) sätestatud nõuetele ja pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Kaevandamisloa muutmise taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja (Maa-ameti 27.06.2018 nr 9-3/18/10503 ja 23.08.2018 nr 9-3/18/10503-3).

MaaPS § 45 lõike 1 kohaselt on turba kaevandamiseks lubatud kaevandamisluba taotleda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alal või maardlal.

MaaPS § 45 lõike 3 kohaselt kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantakse turbamaardla või selle osa või muu turbaala, mis on inimtegevusest mõjutatud ja mis ei oma eeldatavalt olulist looduskaitseväärtust ning sama § lõike 4 kohaselt kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud turbamaardlal antakse kaevandamisluba turba kaevandamise aastamäära piires.

Turba kaevandamise aastamäär on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 22.12.2016 määrusega nr 150 (edaspidi *määrus nr 150*).

Endla turbamaardla on kantud keskkonnaministri 27.12.2016 määruse nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja“ lisas 2 toodud kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja.

Ervita turbatootmisala mäeeraldise kaevandamisloa taotluse kohaselt on tegemist olemasoleva mäeeraldisega, kus toimus varude ümberhindamine. Ervita turbatootmisala mäeeraldise piires ei laiendatud ja kaevandamise maksimaalset aastamäära ei muudetud. Kuna kaevandamise maksimaalset aastamäära ei muudetud, ei muutunud ka varasemalt kaevandamislubadega antud Järva maakonna turba kaevandamise aastamäär. Sellest tulenevalt ei ole kaevandamisloa andmine Ervita turbatootmisalale vastuolus MaaPS § 45 lõikega 4 ja määrusega nr 150.

2.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnaamet otsustas 05.12.2018 kirjaga nr 12-2/18/10469-13 „Endla turbamaardla Ervita turbatootmisala maavara kaevandamise loa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ jätta algatamata keskkonnamõju hindamise kaevandamisloa nr KMIN-078 muutmise menetluse käigus.

Eelnimetatud otsuse kohaselt kavandatava tegevuse erisused või keskkonnameetmed muidu ilmnedava või olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks on järgmised:

1. Turbaheljumide edasikandumise vältimiseks eesvoolu tuleb turbatootmisalalt ärajuhitud kuivendusvesi juhtida läbi settebasseini;
2. Tuleb tagada, et turba transportimisel oleksid koormad selliselt kaetud, et turbatolmu peenosakesed ei lenduks.

2.3. Kaalutlused loa andmisel

Kaevandamisloa muutmise menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid ja KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Tulenevalt MaaPS § 50 lõikest 6 tuleb kaevandamisloa taotlemisel taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab kaevandamisloa taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Kui jäätmed tekivad kaevandamise käigus, siis jäätmeseaduse § 42¹ lõike 3 punkti 1 alusel esitatakse kaevandamisjäätme-kava loa andjale kinnitamiseks koos asjaomase loa taotlusega, lähtudes MaaPS kehtestatud nõuetest. Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Kaevandamisloa taotluse seletuskirja peatükk 5 kohaselt kaevandamise käigus Ervita turbatootmisala mäeeraldisel ei teki kaevandamisjäätmeid ning puudub kaevandamisjäätmekava vajadus.

MaaPS § 55 lõige 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alust on kontrollitud menetluse käigus ning Aktsiaseltsil PRELVEX ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 04.02.2019).

2.4. Täiendavate tingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja – vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). Tulenevalt MaaPS § 56 lõike 1 punktist 9, lõike 2 punktist 5 ja keskkonnaministri 23.01.2017 määruse nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ § 6 lõikest 4 märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded.

Kaevandamisloa muutmisel on otstarbekas kanda kaevandamisloale nr KMIN-078 antud korralduse punktis 2.2. toodud nõuded.

III. OTSUSTUS

Arvestades eeltoodut ja võttes aluseks MaaPS ning Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 „Osakondade põhimääruse kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaosakonna põhimääruse kinnitamine“ ning tuginedes Järva Vallavolikogu 22.11.2018 otsusele nr 65, maavarade komisjoni 14.01.2019 koosoleku protokollilisele otsusele nr 19-9 ja Aktsiaselts PRELVEX taotlusele otsustan:

3.1. muuta Aktsiaseltsile PRELVEX kuuluvat maavara kaevandamise luba nr KMIN-078;

3.2. Kaevandamisloasse viia sisse järgmised muudatused:

- 3.2.1. Mäeeraldise asukoht (maakond, vald): Järva maakond, Järva vald;
- 3.2.2. Mäeeraldise pindala: 72,91 ha;
- 3.2.3. Mäeeraldise teenindusmaa pindala: 103,54 ha;
- 3.2.4. Maavara kasutusala: hästilagunenud turvas, aktiivne tarbevaru 167,909 tuh t, kaevandatav varu 141,909 tuh t, maavara kogus on esitatud seisuga 01.01.2019;
- 3.2.5. Loa kehtivusaeg: kuni 17.11.2049;
- 3.2.6. Täiendavad tingimused:
 - 3.2.6.1. Turbaheljumi edasikandumise vältimiseks eesvoolu tuleb turbatootmisalalt ärajuhitav kuivendusvesi juhtida läbi settebasseini;
 - 3.2.6.2. Tuleb tagada, et turba transportimisel oleksid koormad selliselt kaetud, et turbatolmu peenosakesed ei lenduks.

3.3. Kaevandamisluba viiakse vastavusse kehtivate õigusaktidega.

Maavara kaevandamise luba nr KMIN-078 on kättesaadav Keskkonnaameti e-teenuste portaalis <https://eteenus.keskkonnaamet.ee>.

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul loa teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale HMS-s sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo
keskkonnaosakond

Lisad:

- 1. Maavara kaevandamise luba nr KMIN-078
- 2. Ervita turbatootmisala mäeeraldise plaan
- 3. Ervita turbatootmisala geoloogilised läbilõiked

Saata: Aktsiaselts PRELVEX

Teadmiseks: Järva Vallavalitsus, Maa-amet, Tehnilise Järelevalve Amet

Marju Kuldmaa
maapõuespetsialist
maapõuebüroo
keskkonnaosakond